

Kelime Dünyası Atlası

Sözcüklerin Gizemli İlişkileri ve Keşif Rehberi

Türkçe Dilbilgisi Rehberi

Eş Anlamlı Kıtası

Farklı yazılış,
aynı anlam.

Zıt Anlamlı Kıtası

Birbirine tam
karşıtlı anlamlar.

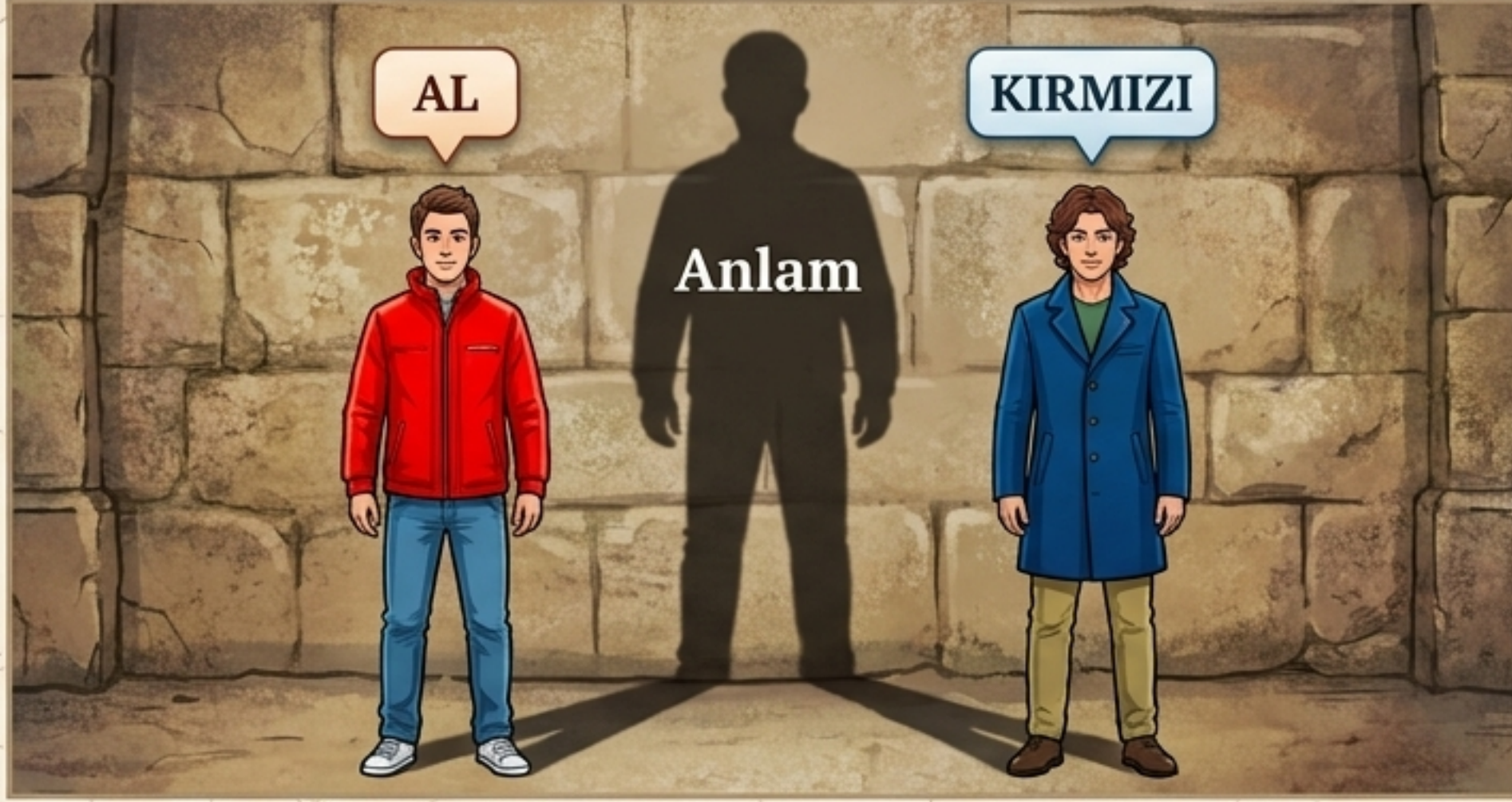

Eş Sesli (Sesteş) Kıtası

Aynı yazılış,
tamamen farklı
anlamlar.

Kelimeler tek başlarına yaşamazlar; anlam, karşıtlık ve ses bağlarıyla birbirlerine bağlıdırlar. Atlasımızı keşfetmeye başlayalım.

1. Bölge: Eş Anlamlı (Anlamdaş) Kelimeler

Yazılışları ve okunuşları farklı olmasına rağmen aynı veya çok benzer anlamı taşıyan sözcüklerdir. Cümlede birbirlerinin yerine kullanılabilirler.

Anlatımı zenginleştirir ve kelime tekrarını önler.

Eş Anlamlılar Sözlüğü: Temel Eşleşmeler

→ İhtiyar
Yaşlı

→ Sene
Yıl

→ Konuk
Misafir

→ Doktor
Hekim

→ Akıl
Us

→ Hikâye
Öykü

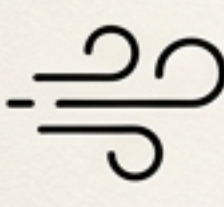
→ Sınav
İmtihan

→ Hediye
Armağan

→ Sonbahar
Güz

→ Rüzgâr
Yel

→ Fakir
Yoksul

→ Vatan
Yurt

Kâşifin Tuzağı: Her Yerde Değiştirilemez!

Gerçek Anlam

Yolda **kara** bir kedi gördüm.

Yolda **siyah** bir kedi gördüm.

Anlam bozulmadı!

Mecaz Anlam

Ne yazık ki **kara** bahtlı bir adamdı.

Ne yazık ki **siyah** bahtlı bir adamdı.

Anlam bozuldu!

Eş anlamlı kelimeler, sözcük mecaz anlamda kullanıldığında birbirinin yerine geçemez. Cümlelerin bütünlüğüne dikkat edilmelidir.

2. Bölge: Zıt (Karşıt) Anlamalı Kelimeler

Anlamca birbirinin tam karşıtı olan, birbiriyle çelişen kelimelerdir.

Her kelimenin zıt anlamlısı yoktur. Masa, defter, kalem gibi somut nesnelerin zıttı olmaz.

Karşıtlar Galerisi

Cimri

Cömert

Acemi

Usta

Bayat

Taze

Kuru

Islak

Korkak

Cesur

Tüketici

Üretici

Tehlikeli Sular: Olumsuzluk Zıt Anlam Değildir!

GELMEK

Eylem tamamen
ters yöne mi döndü?

Kelimeye -ma/-me
olumsuzluk eki mi eklendi?

GELMEMEK

Bu kelimenin zıttı
değil, olumsuzdur.

GİTMEK

Doğru! İşte bu zıt anlamdır.

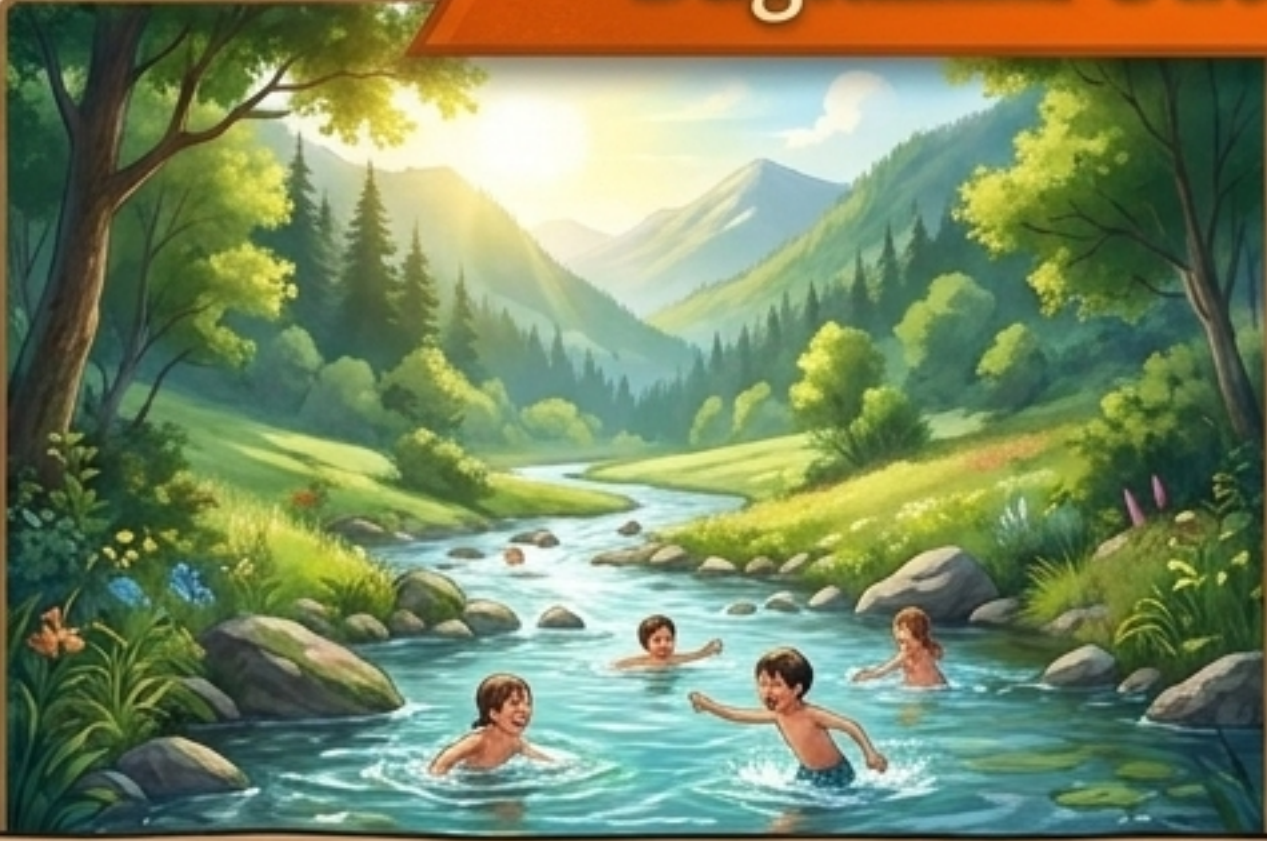
Gülmek → ✗ Gülmemek → ✓ Ağlamak
Açmak → ✗ Açmamak → ✓ Kapatmak

3. Bölge: Eş Sesli (Sesteş) Kelimeler

Yazılışları ve okunuşları tamamen aynı, fakat anlamları birbirinden tamamen farklı olan sözcüklerdir. Ortak hiçbir kökleri yoktur.

Bağlamın Gücü: Anlamı Cümle Belirler

Çayda çocuklar neşeyle
yüzüyordu.

Burada çay, dereden büyük ırmaktan
küçük akarsu anlamındadır.

Sabah kahvaltısında
sıcacık bir çay içtim.

Burada çay, sıcak bir içecek
anlamındadır.

Kelimenin kimliğini, yanındaki kelimeler ele verir!

Şapka Tuzağı: İnce Okunanlar Sesteş Değildir!

KAR

Kışın yağan
beyaz yağış.

KÂR

Ticaretten elde
edilen kazanç.

HALA

Babanın
kız kardeşi.

HÂLÂ

Henüz, şu
ana kadar.

Okunuşlarında ve yazılışlarında şapka (^) işareti sebebiyle küçük farklılıklar bulunan sözcükler eş sesli (sesteş) sayılamaz.

Kelime Dünyası Ana Matrisi

Eş Anlamlı

FARKLI

AYNI
(veya çok yakın)

Armağan

Hediye

Zıt Anlamlı

FARKLI

TAM TERSİ

Gündüz

Gece

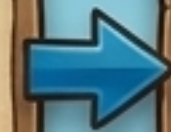

Eş Sesli

AYNI

TAMAMEN FARKLI
(İlgisiz)

Gül
(Çiçek)

Gül
(Gülümsemek)

Yazılış ve
Okunuş

Anlam

Görsel
Örnek

Kâşifin Dedektif Testi

“Dedem bu köyün en
yaşlı insanıydı.”
Cümlesindeki altı çizili
kelimenin ikiz kardeşi
(eş anlamlısı) nedir?

Cevap: İhtiyar

“Taze” ekmek aldım.
Bu kelimenin
tahterevallideki tam
karşısı (zıt anlamlısı)
nedir?

Cevap: Bayat

Hem atlara bindiğimiz
bir yer, hem de
ayakkabımızı
bağladığımız ip. Bu
hangi seseş kelimedir?

Cevap: Bağ

Neden Bu Atlası Kullanmalıyız?

Zengin Anlatım: Eş anlamlıları bilmek, yazılarımızda sürekli aynı kelimeyi tekrar etmemizi engeller.

Kesin İfade: Zıt anlamlıları bilmek, ne demek istediğimizi ve ne demek istemediğimizi en net şekilde anlatmamızı sağlar.

Keskin Okuma: Eş seslileri bilmek, okuduğumuz cümlelerdeki gizli anlamları ve şaşırtmacaları hızla çözmemizi sağlar.

Artık kelimelerin gizemli dünyasının haritasına sahipsiniz.
Şimdi, kendi cümlenizi kurma vakti!